

رفتار ایمن رانندگی

مجری: دکتر نرگس تبریزی

گروه: سلامت اجتماعی

سال شروع: ۱۳۹۴

سال پایان: ۱۳۹۴

چکیده

مقدمه

آمارهای ارائه شده در ایران نشان می دهد که پس از بیماری های قلبی عروقی، حوادث دومین علت مرگومیر در همه گروه های سنی و در گروه سنی زیر ۴۰ سال اولین علت مرگومیر است. که شایع ترین آن ها حوادث ترافیکی هستند. عوامل مؤثر در بروز حوادث ترافیکی را به سه دسته عوامل انسانی، عوامل محیطی و وسیله نقلیه طبقه بندی نموده اند. عامل اصلی رخداد حوادث، اعمال نایمن انسان هست. در ایران نیز در ۹۷/۵ درصد از تصادفات، عامل انسانی دخالت داشته است. با توجه به اهمیت و ضرورت رانندگی در جامعه امروزی و نقش مهم عامل انسانی در به وجود آمدن تصادفات، هدف از تحقیق حاضر شناسایی نوع رفتارهای نایمن رانندگان و عوامل تأثیرگذار و ارائه راهکارهای اصلاح رفتار رانندگان هست.

روش شناسی

در انجام این پژوهش، با مرور متون، مستندات و پژوهش های موجود، اسناد و قوانین مرتبط، وضعیت حال حاضر، رفتارهای سالم، دستورات دینی، اثرات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، علل تأثیرگذار (از جمله عوامل رفتاری، محیطی، قانونی)، تجارب جهانی، نقش آموزش های عمومی استخراج و تحلیل گردید. با استفاده از نظرات خبرگان و با رویکرد تحلیل محتوا، نقش رسانه ها، سازمان های مختلف در تبیین رفتارهای رانندگی مشخص شد.

یافته ها

به نظر کارشناسان ترافیکی در ایران بیش ترین عامل مؤثر رانندگی در وقوع تصادفات رانندگی به ترتیب عبارت است از: تخلفات عمدی، خطاهای سهوی (اشتباهات)، تخلفات غیرعمدی و لغزش ها در مقایسه رفتار پرخطر رانندگان ایرانی با رانندگان کشورهای منتخب، میانگین رفتار رانندگی در کشورهای اروپای غربی از ایران بهتر ولی میانگین خطاها و لغزش های رانندگان قطر و امارات از رانندگان ایرانی بیش تر بود. از جمله عوامل مؤثر بر رفتار پرخطر رانندگی، ویژگی های شخصیتی و سلامت روانی، سن راننده و سابقه رانندگی، تحصیلات، جنس، درک خطر، عوامل و وقایع زندگی، خستگی و اشکالات فیزیولوژیک، قانون گرایي و قانون گریزی، احساس هویت ملی و دینی، جریمه، نگرش نسبت به پلیس راهور بود. از جمله قوانین موجود، آئین نامه جدید راهنمایی و رانندگی است و مهم ترین برتری و بالاترین تأثیر آن به ترتیب مربوط به افزایش مبلغ جریمه و توقیف خودرو به علت دو تخلف همزمان حادثه ساز است. باورها و ارزش های دینی، آیات و روایات متعدد، به عنوان قوی ترین عامل تأثیرگذار بر توسعه رفتارهای صحیح از جمله رانندگی ایمن به شمار می رود.

آموزه‌های ترافیکی مندرج در کتاب‌های درسی مقاطع مختلف (ارائه نقاط قوت و ضعف مطالب)، رسانه‌های جمعی، پلیس راهنمایی و رانندگی و شهرداری‌ها بررسی و پیشنهادهایی در خصوص ارتقاء نقش آن‌ها و مداخلات و تجربیات سایر کشورها ارائه شد.

نقش سازمان‌های مختلف دخیل در امر ترافیک تشریح و توصیه شد برای توسعه رفتار امن ترافیکی الگوی نظام آموزشی عمومی ترافیک کشور با در نظر داشتن الزامات فرهنگی طراحی شود.

بحث و نتیجه‌گیری

یادگیری رفتارهای ایمن رانندگی و تبدیل‌شدن آن‌ها به عادت‌های باثبات، نیازمند گذشت زمان و برنامه‌ریزی است. یادگیری اصول صحیح رانندگی، تمرین و تکرار تدریجی و روزمره، بازیابی روزانه تلاش‌ها، اصلاح اشتباهات و باز هم تمرین لازمه هر تغییر پایداری است. این مسیر ممکن است به نظر طولانی و طاقت‌فرسا بیاید اما اگر افراد به دنبال دستیابی به جامعه‌ای ایمن از لحاظ ترافیکی باشند، باید این راه را پیش بگیرد و گذر زمان نتیجه‌ای به دست می‌آید که ارزش همه تلاش‌ها را خواهد داشت.

کلیدواژه: تصادفات رانندگی، ایمنی، مرگ‌ومیر، رفتار پرخطر، تخلفات.